

80 år med IFN – Dåtid, nutid, framtid

Magnus Henrekson

Särtryck ur Magnus Henrekson (red.),
IFN 1939–2019 – 80 år av ekonomisk forskning

 INSTITUTET FÖR
NÄRINGSLIVSFORSKNING

KAPITEL 1

80 ÅR MED IFN – DÅTID, NUTID, FRAMTID*

MAGNUS HENREKSON

*Economics works towards the common good;
its goal is to make the world a better place.*

Jean Tirole (2018, s. 5)

Institutet för Näringslivsforskning (IFN) såg dagens ljus den 1 februari 1939.¹ Enligt stiftelsens stadgar är uppgiften att ”bedriva forskning rörande de ekonomiska och sociala förhållanden som är av betydelse för den industriella utvecklingen”. I stadgarna slås också fast att institutet ska driva ”sin verksamhet efter vetenskapliga linjer” och att ”forskningsresultat av allmänt intresse avses att publiceras”.

Redan ett par år in på 1940-talet hade institutet utvecklats till ett oberoende forskningsinstitut, där den forskning som producerades förväntades hålla en hög akademisk nivå. Denna inriktning har bevarats och om något stärkts över tid. Huvudmännen har aldrig försökt styra resultaten i den forskning som producerats.² Deras inflytande har i princip begränsats till att tillsätta vd och säkerställa institutets fortsatta grundfinansiering genom att tillse att institutet arbetar med frågeställningar som av huvudmännen uppfattas som relevanta. Under de 80 år som institutet funnits har därmed Svenskt Näringsliv och dess föregångare gjort en mycket viktig och omfattande insats för svensk nationalekonomisk forskning.

IFN har under hela sin existens spelat en central roll inom tillämpad ekonomisk forskning och därmed också i den ekonomisk-politiska debatten. Ett otal inflytelserika utredningar och forskningsrapporter har skrivits vid IFN. Generationer av forskare har arbetat och utvecklats vid institutet. Alumniförteckningen i slutet av denna volym upptar 275 personer. En överväldigande majoritet av dessa alumner

* Tack till Alexandra Allard, Marcos Demetry, Elisabeth Gustafsson och Hedda Nielsen för värdefulla synpunkter.

1 Till och med 2005 bedrevs verksamheten under namnet Industriens Utredningsinstitut (IUI).

2 Efter sammanslagningen av SAF och Industriförbundet 2001 finns endast en huvudman.

har med stor framgång gått vidare till näringsliv, statsförvaltning, universitet och intresseorganisationer.

Såväl vid 70-årsjubileet 2009 som vid 75-årsjubileet 2014 presenterades en samlingsvolym med redogörelser för IFN:s forskningsprogram, vad som åstadkommit de senaste åren, hur detta står sig i jämförelse med andra institutioner och förutsättningarna inför framtiden.³ Visserligen publiceras sedan 2007 *IFN:s Årsbok*, vilken innehåller detaljerad information om föregående års verksamhet, inklusive uttömmande sammanställningar över allt som publicerats. Det betyder dock inte att behovet av mer långsiktiga utvärderingar och jämförelser bortfallit. Tvärtom. Skillnaderna mellan enskilda år kan bli stora utan att detta behöver innebära något trendbrott, och ett alltför starkt fokus på det allra senaste året kan göra det svårt att få en rättvisande bild av den underliggande verksamhetens kvalitet och produktivitet. I detta inledningskapitel görs därför en omfattande genomgång av forskningsproduktionen såväl kvantitativt som kvalitativt. Det senare innebär att forskningen vid IFN jämförs med vad som produceras vid andra institutioner såväl i Sverige som internationellt. Likaså presenteras två undersökningar av citeringsfrekvensen för IFN:s forskare jämfört med andra svenska forskare.

Dagens fem forskningsprogram presenteras i kapitel 2–6 av respektive programchefer, medan jag i detta kapitel kommer att redogöra för vad som åstadkommit vid IFN de senaste fem åren (2014–2018), jämföra detta såväl med tidigare perioder som med vad som produceras vid andra institutioner och diskutera vad jag i dag uppfattar som de största utmaningarna för att säkerställa en fortsatt god utveckling för IFN.

Utöver att utföra och publicera forskning är det centralt för IFN att vår forskning sprids utanför forskarsamhället. I kapitel 7 diskuterar Elisabeth Precht, IFN:s kommunikationschef 2012–2019, värdet av god vetenskaplig kommunikation och varför detta stärker förtroendet för forskning. Nedan redovisas ett antal mått på de insatser som görs för att sprida IFN:s forskning utanför akademien i form av debattartiklar, sociala medier etc.

I det följande avsnittet diskuteras tre utmaningar som är särskilt viktiga för IFN:s fortsatta framgång: finansieringen, genomslaget för den egna forskningen såväl i vetenskapssamhället som i samhället i stort och förmågan att lyckas attrahera nya talangfulla forskare med intresse för näringslivsrelevanta frågeställningar.

För att en organisation ska överleva och blomstra under skiftande tider och förhållanden krävs att den både förnyar sig och hämtar kraft ur sin egen historia. Vi har därför, liksom vid de två tidigare nämnda jubileerna, inbjudit ett antal

³ Henrekson (2009a) och Henrekson och Albinsson Bruhner (2014). I den förra boken beskrivs också den stora omställningsprocess som genomfördes i samband med namnbytet (Henrekson 2009b).

alumner att skriva en personlig betraktelse över vad tiden vid IFN betytt för deras personliga och professionella utveckling. Till föreliggande volym inbjöds åtta tidigare forskare att skriva. Sex hörsammade inbjudan, och därutöver finns fem essäer om tidigare medarbetare som gjort viktiga insatser skrivna på uppdrag av IFN. Sammantaget blir det således elva kapitel (kapitel 8–18).

Bokens sista sektion **Sammanställningar** innehåller:

- En presentation av medarbetarna på IFN på sensommaren 2019.
- En förteckning över samtliga chefer och biträdande chefer/sekreterare med uppgift om när de innehade sin position, var de kom ifrån och var de tog vägen när de lämnade institutet.
- En förteckning över samtliga ordföranden och styrelseledamöter med uppgift om när de satt i styrelsen och vad de innehade för huvudposition vid inträdet i institutets styrelse.
- En förteckning över samtliga forskare som verkat vid IFN sedan starten 1939 sorterade på två olika sätt: (i) kronologiskt, baserat på när forskaren slutade vid institutet, och (ii) i bokstavsordning. För varje forskare anges när denne arbetade vid institutet och de viktigaste posterna i den efterföljande karriären.
- Ett personregister.

FORSKNINGSPRODUKTIONEN

I detta avsnitt redovisas ett antal mått på vad som producerats vid IFN de senaste fem åren och en jämförelse görs med tidigare perioder. Detta görs både genom redovisning av flera kvantitativa mått och genom att redovisa ett antal indikatorer för att fånga kvaliteten på forskningen: tidskrifternas rang, institutets internationella rang och en jämförande citeringsanalys. Avsnittet inleds dock med att redogöra för några viktiga utgångspunkter för forskningen vid IFN.

Forskningen vid IFN har, liksom all annan nationalekonomisk forskning, det allmännas bästa eller samhällets välfärd i fokus. Detta innebär att forskningens mål i slutändan är att bidra till strävan att göra världen bättre. Det betyder inte att detta är enkelt, långt därifrån. Samhället består av enskilda människor som ofta prioriterar egenintresset framför allmänintresset. Var människor än befinner sig på samhällsstegen så reagerar de på de incitament de möter. Dessa incitament i kombination med deras personliga preferenser kommer att bestämma deras agerande, och detta agerande kan vara mer eller mindre i linje med allmänintresset. Nationalekonomisk forsknings viktigaste uppgift blir då att söka identifiera de institutioner som främjar allmänintresset, dvs. får egenintresset att sammanfalla med allmänintresset. God nationalekonomisk forskning står därför fri från maktintressen oavsett om dessa utgörs av enskilda ägarintressen eller syftar till att an-

vända statens resurser för att påtvinga andra vissa värderingar eller för att säkerställa att ett visst intresse tillgodoses på andras bekostnad.

Om något kan sägas utmärka IFN:s forskning så är det ett större fokus på frågor som handlar om betingelserna för *skapandet* av nyttigheter snarare än hur redan skapade nyttigheter fördelas. Likaså är hög näringslivs- och samhällsrelevans en viktig ledstjärna vid valet av forskningsfrågor. Om ett visst fenomen skulle vara idealiskt att studera på grund av att tillgängliga data gör det möjligt att dra säkra kausala slutsatser men frågan är av ytterst marginell betydelse, då faller den ändå på relevanskriteriet. I stället är utgångspunkten den relevanta samhällsfrågan, och sedan beforskas denna så bra det överhuvudtaget går med den metodologiska verktygslåda som står till buds.

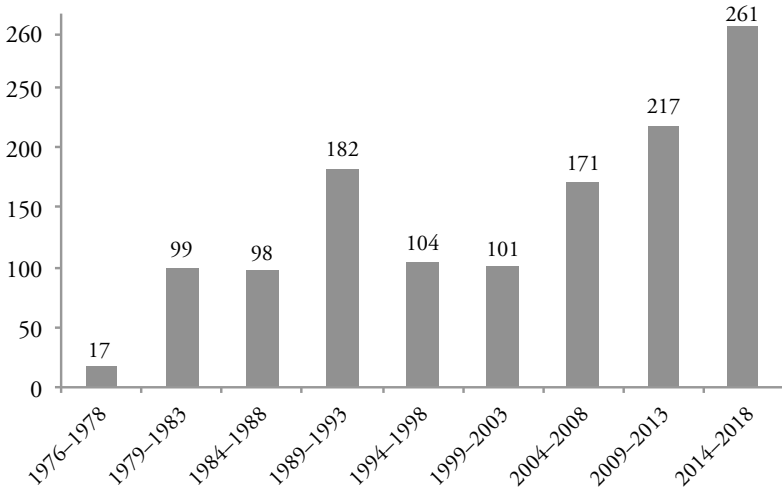
En annan ambition med forskningen vid IFN, inte minst i de forskningsbaserade policyrapporter som skrivs vid institutet, är att inte bara peka på ett antal problem och ofullkomligheter som identifierats utan gå ett steg längre. Problem som påvisas av forskare är ofta redan välkända, t.ex. brister i skolan, näringslivets kompetensförsörjning eller eldistributionen. Det viktiga är nästa steg i analysen, vilket oftast är betydligt svårare att ta och som ökar riskerna för att studien blir kontroversiell: att identifiera de incitament hos de i sammanhanget relevanta aktörerna som leder till det bristfälliga utfallet. Först då blir det möjligt att verkligen förstå vad som behöver göras för att förbättra situationen.

FORSKNINGEN UR ETT KVANTITATIVT PERSPEKTIV

I princip all ny forskning vid IFN presenteras först i ett working paper där målgruppen främst är andra forskare. Alla working papers från senare år är författade på engelska, och sedan 2006 finns även en svensk populärvetenskaplig sammanfattning. Ett working paper innehåller vanligtvis forskning som kommit så långt att arbetet är färdigt att skickas in till en vetenskaplig tidskrift för granskning och eventuell publicering. IFN:s working paper-serie startades 1976. Som framgår av *figur 1* låg antalet utgivna working papers per femårsperiod på runt 100 fram till 2003 (med undantag av början av 1990-talet). De senaste tio åren har utgivningen stigit kraftigt, och den senaste femårsperioden gavs 261 working papers ut.

I dag är internationell publicering den självklara utgångspunkten för alla projekt vid IFN. Detta innebär att forskningsrapporterna skrivs med sikte på publicering i en vetenskaplig tidskrift med s.k. *peer review*. Detta är nödvändigt dels för att forskarna ska vara konkurrenskraftiga, dels för att få den kvalitetsstämpel som ger IFN:s forskare tyngd och trovärdighet när de skriver utredningar och deltar i samhällsdebatten. Så var det inte i institutets barndom. Som framgår av *figur 2* publicerade institutets samtliga forskare bara en enda artikel i en interna-

Figur 1 Antal working papers per femårsperiod, 1976–2018.

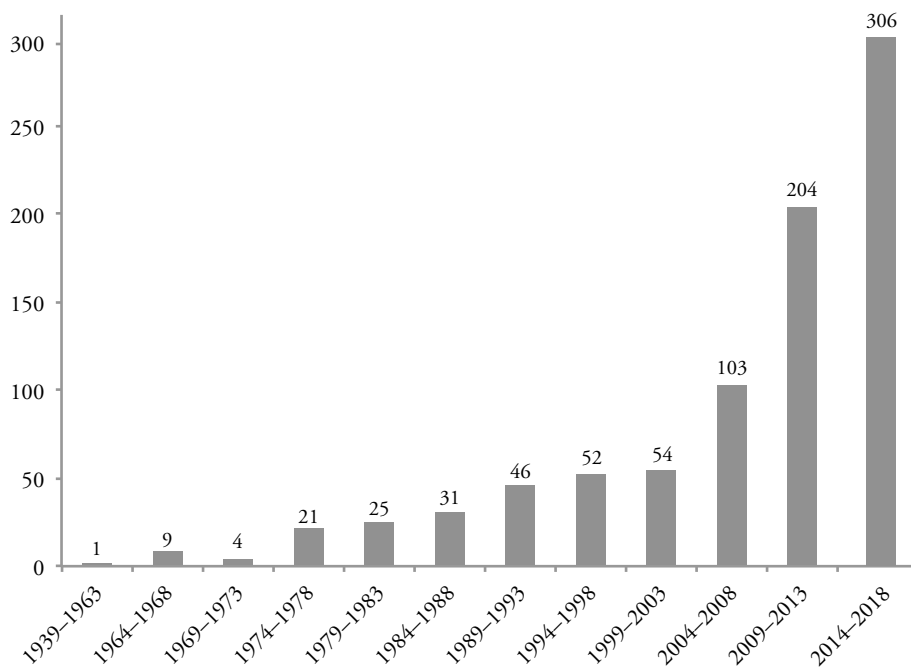
Anm.: Den första perioden är bara tre år på grund av att working paper-serien startades 1976.

tionell vetenskaplig tidskrift under de första 35 åren.⁴ Det är inte förrän i mitten av 1970-talet som det börjar bli vanligt att IFN-forskarna publicerar sig i internationella tidskrifter. I genomsnitt publicerade IFN-forskarna sammantaget fyra till sex tidskriftsartiklar per år under denna tid. I början av 1990-talet sker en fördubbling av takten till ca tio artiklar per år. Under såväl femårsperioden 2004–2008 som 2009–2013 fördubblades återigen takten till ca 20 respektive ca 40 artiklar per år.

Under den allra senaste femårsperioden har publiceringstakten stigit med ytterligare 50 procent, och i genomsnitt publicerades 61 artiklar per år 2014–2018. Till detta kan läggas sammanlagt 44 forskningsuppsatser under denna period, dvs. nästan nio per år i genomsnitt, publicerade i antologier utgivna på internationella akademiska förlag.⁵ Således har i genomsnitt 70 artiklar per år publicerats internationellt antingen i vetenskapliga tidskrifter eller samlingsvolymen den senaste femårsperioden.

4 Ruist (1946).

5 Under de tio föregående åren (2005–2014) publicerades i genomsnitt sju uppsatser per år i internationella samlingsvolymen.

Figur 2 Antal publicerade tidskriftsartiklar med *peer review* per femårsperiod, 1939–2018.

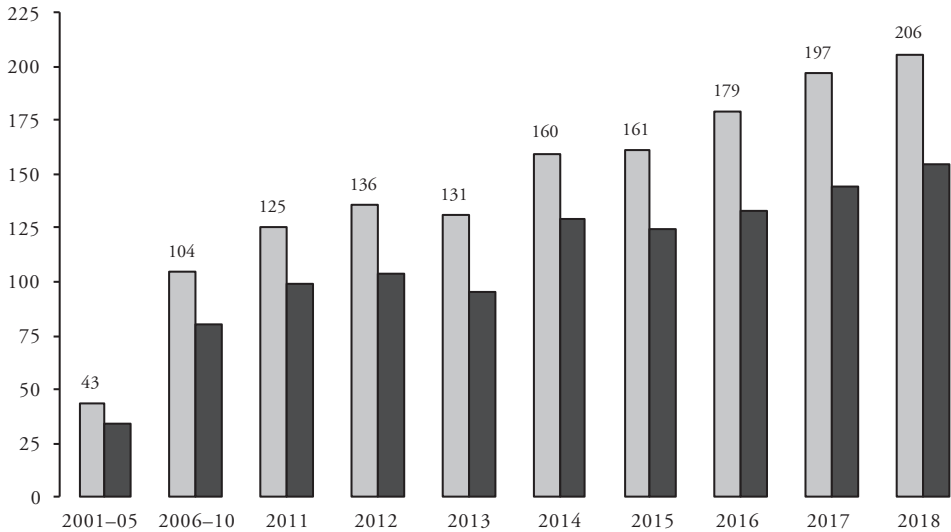
FORSKNINGEN UR KVALITETSPERSPEKTIV: TIDSKRIFTSKVALITET, RANKNING OCH CITERINGAR

Att bara mäta antalet publicerade artiklar innebär att ingen hänsyn tas till att det är stora kvalitetsskillnader mellan olika tidskrifter, och det är ett viktigt mål för IFN:s forskare att publicera sina arbeten i så högkvalitativa tidskrifter som möjligt. Forskning som publiceras i ämnets toptidskrifter får i regel ett klart större genomslag än forskning som ges ut i tidskrifter med lägre rang. För att ta hänsyn till publikationernas kvalitet har IFN utvecklat en intern poängskala där en artikel i de absoluta toptidskrifterna ger tio poäng medan en artikel i de lägst rankade tidskrifterna endast ger en poäng. Poängskalan redovisas i årsböckerna och på institutets hemsida. Som framgår av *figur 3* har institutets output även mätt på detta sätt ökat mycket kraftigt; det handlar näst intill om en femdubbling sedan början av 2000-talet.

IFN hävdar sig också väl när det gäller publiceringar i de absoluta toptidskrifterna, de s.k. topp fem-tidskrifterna.⁶ Under de senaste femton åren (2005–2019)

⁶ *American Economic Review*, *Quarterly Journal of Economics*, *Journal of Political Economy*, *Review of Economic Studies* och *Econometrica*.

Figur 3 Antal publiceringspoäng baserat på IFN:s poängskala, 2001–2018.

Anm.: Den högra stapeln anger antalet publiceringspoäng justerat för externa medförfattare. En artikel med en extern medförfattare räknas som 0,71, med två externa medförfattare som 0,58 osv., enligt formeln $1/\sqrt{1 + \text{antal externa medförfattare}}$. Kommentarer, noter och repliksvår räknas som en halv artikel.

har ordinarie eller affilierade forskare vid IFN publicerat 18 artiklar i dessa tidskrifter (oftast med en eller flera medförfattare). En indikation på hur svårt det är att bli antagen i någon av dessa tidskrifter framgår av Björklunds (2014) genomgång av samtliga 65 artiklar med någon svensk medförfattare publicerade i dessa tidskrifter under perioden 2002–2013: Endast en av artiklarna hade en svensk (med)författare som inte var verksam i Stockholm eller Uppsala.

Hur väl står sig IFN:s forskning vid en jämförelse med andra jämförbara institut och institutioner i Sverige och Europa? Den internationellt mest heltäckande och mest använda rankningen av nationalekonomiska forskare och forskningsinstitutioner är den s.k. *RePEc*-rankningen (<https://ideas.repec.org/top/>),⁷ som görs varje månad. Per den 31 juli 2019 var IFN enligt *RePEc* rankat som:

⁷ *RePEc* (*Research Papers in Economics*; www.repec.org) är en databas som underhålls och utvecklas gemensamt av hundratals frivilliga i 101 länder för att underlätta spridningen av forskning i nationalekonomi och närliggande ämnen. I juli 2019 hade *RePEc* 56 600 registrerade författare och i databasen fanns totalt 2,8 miljoner uppsatser från 3 200 tidskrifter och ca 5 000 working paper-serier. Antalet europeiska författare var 28 300 vid 3 584 anslutna institutioner. Från Sverige fanns 753 forskare och 97 institutioner listade.

- Nummer tre bland svenska forskningsinstitutioner (av 97 registrerade) efter Handelshögskolan i Stockholm och Institutet för internationell ekonomi vid Stockholms universitet. Varken Handelshögskolan i Göteborg eller Ekonomihögskolan vid Lunds universitet som helhet var högre rankade än IFN. Följaktligen var heller ingen enskild nationalekonomisk institution vid något lärosäte högre rankad än IFN.
- Nummer 62 (51 om internationella organisationer, virtuella nätverk och centralbanker exkluderas) bland de 3 584 europeiska forskningsinstitutioner som var registrerade i *RePEc* (98:e percentilen).
- Endast ett helprivat forskningsinstitut – det ”virtuella” forskarnätverket Institute of Labor (IZA) med 872 registrerade författare – var högre rankat än IFN.

Enligt *RePEc* hade IFN vid denna tidpunkt 31 forskare bland de 20 procent högst rankade i Sverige (av 753 registrerade), fyra forskare som var topp-två procent i Europa och ytterligare tolv forskare som tillhörde de 12,5 procent högst rankade i Europa.⁸

I *RePEc* rankas också institutioner och forskare på vissa specialområden. Ett av dessa är *Entrepreneurship*. Här rankades IFN per den 31 juli 2019 som nummer ett i Sverige, nummer två i Europa efter London School of Economics och som nummer nio i världen (av 2 056 rankade institutioner).

Att ett arbete blir publicerat i en högt rankad tidskrift säger dock inte nödvändigtvis något om hur inflytelserikt detta arbete är då tidskriftens rang bygger på de publicerade artiklarnas genomsnittliga genomslag i forskarvärlden. Om man vill försöka värdera inflytandet hos en enskild forskare behöver man också beakta i vilken omfattning dennes artiklar citeras.

Hösten 2015 anlät IFN bibliometrikern Ulf Sandström, verksam som professor vid KTH, för att jämföra citeringsgraden hos IFN:s forskare med citeringsgraden för samtliga forskare *i samtliga ämnen* verksamma vid svenska forskningsinstitutioner. Ulf Sandström har utvecklat en metod som gör att forskare inom helt olika fält kan jämföras (t.ex. en teknisk fysiker med en medeltidshistoriker). Sandström har gjort motsvarande undersökningar såväl för flera svenska universitet och institut som för Vetenskapsrådet och andra forskningsfinansiärer. Våren 2019 gjorde Ulf Sandström en uppföljande studie.

Vid en jämförelse av citeringsgraden hos IFN:s forskare (inkl. affilierade forskare) med citeringsgraden för samtliga 48 000 forskare inom samtliga discipliner med svenska affilieringar som publicerat sig under femårsperioden 2008–2012 visades att:

⁸ *RePEc* listar endast de 12,5 procent högst rankade forskarna i Europa.

- fyra av IFN:s forskare tillhörde de en procent (480 personer) mest citerade;
- (ytterligare) två var bland de två procent mest citerade;
- (ytterligare) tre var bland de fem procent mest citerade;
- (ytterligare) fem var bland de tio procent mest citerade;
- (ytterligare) 14 var bland de 25 procent mest citerade;
- (ytterligare) 12 var bland de 50 procent mest citerade.

Totalt ingick 44 forskare som var tillräckligt seniora för att kunna ha någon publikation 2008–2012. Endast fyra av dessa tillhörde således inte de 50 procent mest citerade.

Den uppföljning som gjordes 2019, baserat på studier publicerade 2012–2015, visade att:

- tre av IFN:s forskare tillhörde de en procent mest citerade;
- (ytterligare) åtta var bland de fem procent mest citerade;
- (ytterligare) tio var bland de tio procent mest citerade;
- (ytterligare) åtta var bland de 20 procent mest citerade;
- (ytterligare) sex var bland de 30 procent mest citerade;
- (ytterligare) åtta var bland de 40 procent mest citerade;
- (ytterligare) fyra var bland de 50 procent mest citerade.

Totalt ingick 50 forskare som var tillräckligt seniora för att kunna ha någon publikation 2012–2015. Endast tre av dessa tillhörde inte de 50 procent mest citerade.

Enligt Ulf Sandström, som genomfört undersökningen, är detta exceptionellt bra. Han skriver följande i sin utvärdering av resultaten:

IFN karakteriseras av att ha en stor grupp forskare som ingår i topp-10 procent av svenska forskare. Det är den tiondel som bär upp svensk forskning och som tillsammans producerar två tredjedelar av all svensk forskning. Gruppens produktion ser ut att vara stabil mellan perioderna. [...] Sammantaget får detta sägas vara ett påfallande bra resultat och ett kvitto på att forskningen vid institutet är vital samt har ett fokus som motsvarar andra forskares inriktningar och forskningsfronter.

För att få en jämförelse med andra forskningsinstitut använder vi i ett första steg Naturhistoriska riksmuseet (NRM), ett statligt institutliknande forskningsorgan som vi vet har mycket goda resultat. Medan IFN har ca 80 procent av sin personal i de fyra översta decilerna är detta fallet för 56 procent av NRM:s personal. Endast ett fåtal svenska universitet och högskolor närmar sig det resultat som gäller för NRM och det skulle inte vara tänkbart att något svenskt lärosäte kom i närheten av IFN:s mycket goda resultat.

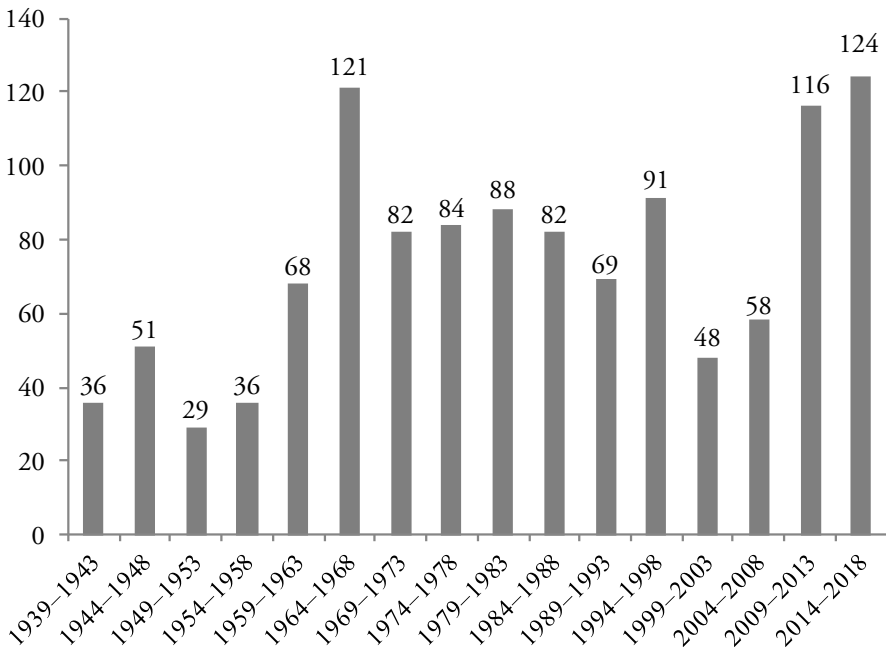
Ulf Sandström gör också en jämförelse med andra jämförbara ekonomiska forskningsinstitut i Sverige. IFAU har exempelvis två forskare i den översta decilen, Riksbanken med sin stora forskningsavdelning har en och Institutet för Framtidsstudier ingen.

PUBLICERING PÅ SVENSKA OCH I BOKFORM

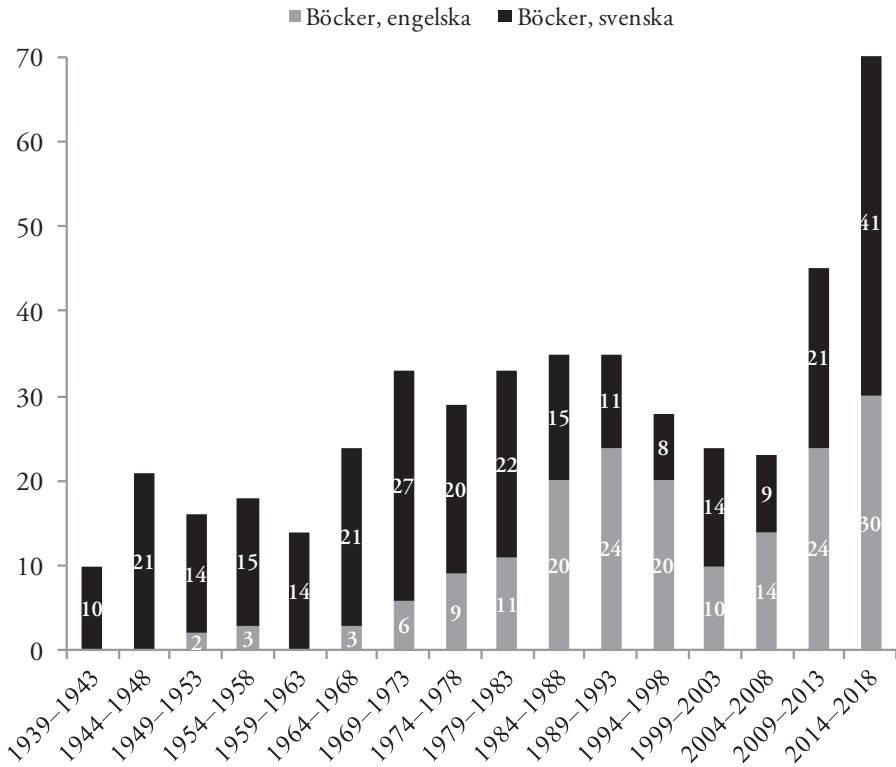
Den kraftiga ökningen i internationella publiceringar har inte skett på bekostnad av publiceringar på svenska. *Figur 4* visar antalet publicerade tidskriftsartiklar och antologibidrag på svenska. Den senaste femårsperioden innebär en fördubbling jämfört med perioden innan, och nivån är i paritet med de absoluta toppåren i mitten av 1960-talet när institutets verksamhet var i princip helt och hållet inriktad på publicering på svenska.

En vanlig kritik är att inriktningen mot tidskriftspublicering leder till att forskarna slutar producera böcker och att frågor som inte går att studera på ett tillfredsställande sätt i artikelform därmed inte blir beforskade. Böcker ansågs under lång tid vara den i särklass viktigaste formen för att redovisa institutets forskning. Som framgår av *figur 5* producerades i genomsnitt tre till fem böcker per år under

Figur 4 Antal tidskriftsartiklar och bokkapitel på svenska per femårsperiod, 1939–2018.

Figur 5 Antal böcker, avhandlingar och redigerade volymer per femårsperiod, 1939–2018.

de första 40 åren när väl verksamheten fått upp farten. Detta ökade sedan till sex à sju böcker per år under en period, för att sedan sjunka tillbaka till den tidigare nivån. De senaste fem åren har dock bokproduktionen stigit kraftigt till den klart högsta nivån i institutets historia, med en genomsnittlig utgivning av nio böcker och avhandlingar per år. Det kan också noteras att nio doktorsavhandlingar sedan 2014 helt eller delvis har skrivits vid IFN.

Här kan särskilt nämnas att IFN bidragit med åtta (av totalt 45) ESO-rapporter under perioden 2013–2018. Bland de ämnen som behandlats märks digitaliseringen och dynamiken i näringslivet, konkurrens i välfärdssektorn (tre rapporter), det ökade jobbskapandet i näringslivet till följd av 90-talets marknadsreformer och ägarbeskattningens betydelse för entreprenörskap och tillväxt.⁹ Kvalitetskraven

9 Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) är en självständig kommitté under Finansdepartementet som syftar till att ge underlag för samhällsekonomiska och finanspolitiska beslut.

är mycket höga, granskningen är rigorös och närheten till den politiska beslutsprocessen innebär att det är den mest kraftfulla kanalen där forskare genom sina analyser har möjlighet att påverka den ekonomiska politiken. Om inte IFN funnits – eller hållit den höga akademiska nivån som krävs för att anses kvalificerad att skriva för ESO – så hade dessa centrala frågeställningar knappast alls blivit behandlade av ESO.

FORSKNINGSKOMMUNIKATIONEN

Att IFN:s forskning publiceras i välrenommerade vetenskapliga tidskrifter är ett kvitto på att forskningen är av hög kvalitet. Men som det inledande citatet av Jean Tirole – den i särklass mest meriterade av Europas nu aktiva nationalekonomer – anger är det djupare syftet med forskningen att öka kunskapen om hur det samhällsekonomiska systemet fungerar. Förhoppningen är sedan att den nya kunskapen ska kunna ge vägledning och underlag till beslut som bidrar till att ekonomin fungerar bättre och välfärden ökar.

Sedan 2006 ingår det explicit i en IFN-forskares arbetsuppgifter att, utöver att utföra och publicera egen forskning, på lämpligt sätt bidra till att forskning kommuniceras även utanför forskarsamhället. Detta brukar benämnas den tredje uppgiften. För att visa allvaret i denna förändring och för att kunna utföra uppgiften effektivt anställdes samtidigt IFN:s första kommunikationschef. Kommunikationschefen utgör tillsammans med vd och vice vd institutets ledningsgrupp.

Kapitel 7, med titeln ”Kommunikation – Digert arbete som ger riklig belöning”, har författats av Elisabeth Precht, IFN:s kommunikationschef 2012–2019. Hon förklarar hur god vetenskaplig kommunikation stärker förtroendet för forskning, vilket är anledningen till att den tredje uppgiften prioriteras i IFN:s verksamhet. Kommunikation av forskningsresultat utanför akademien är dessutom vägen till att forskningsresultat kommer till nytta – för samhället och för den enskilde. Och mycket tyder på att kommunikation av forskningsresultat utanför akademien spelar en allt större roll även för finansierare av forskningen.

”Målet [för forskningskommunikation] är inte att få människor att göra saker de inte vill, utan att sänka trösklarna för att få till en positiv förändring”, skriver psykologen Niklas Laninge och entreprenören Arvid Janson i sin bok *Beteendedesign*. Så kan man också tänka om kommunikation av forskningsresultat, förklarar Elisabeth Precht. ”När forskare på ett lättbegripligt språk lyckas förklara behovet av att ta hänsyn till hennes eller hans forskningsresultat i samhällsbygget och makthavarna gjort resultaten till sina, då har forskningskommunikationen lyckats.”

Över tid har en allt effektivare kommunikationsstrategi utvecklats. Som

Elisabeth Precht framhåller i sitt bidrag till den förra jubileumsboken (Precht 2014) är det ”en tränings sak” att lära sig kommunicera. Forskarna tränas därför i att skriva, tala och framträda. Allt för att på effektivast möjliga sätt sprida kunskap om sina forskningsresultat. Att kommunicera effektivare blir nödvändigt i ett samhälle där informationsutbudet hela tiden växer.

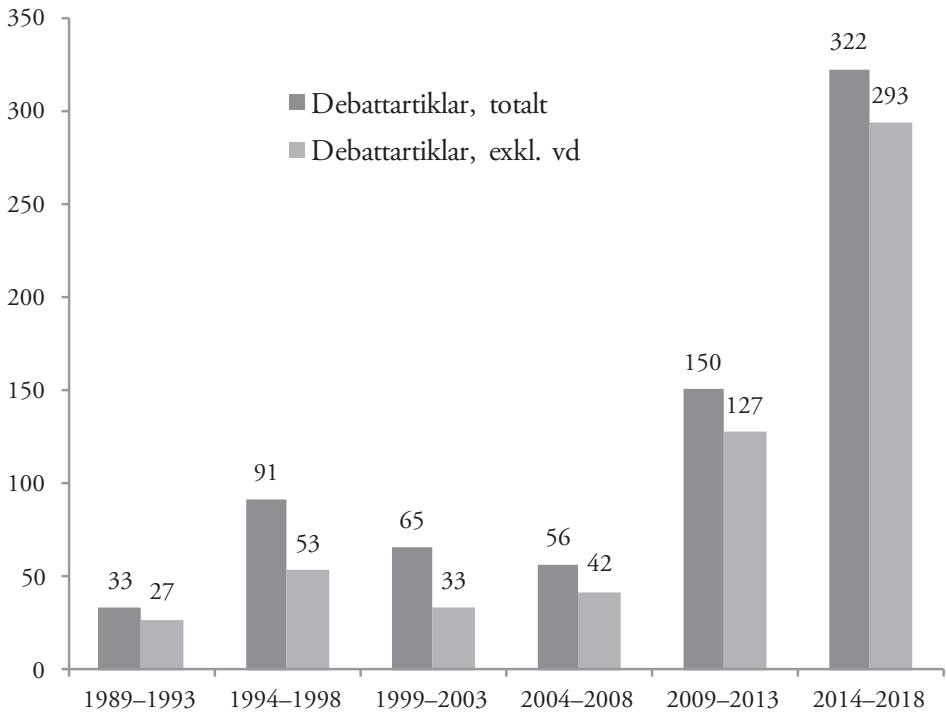
En grundförutsättning för effektiv kommunikation är att ha något substantiellt och relevant att kommunicera. I detta hänseende är det få saker som kan tävla med resultat och slutsatser från betydelsefull forskning av hög kvalitet; ”forskning [som] följer med tiden, återspeglar samhällsutvecklingen och tar sig an de utmaningar som framåtskridande för med sig.” Effektiv kommunikation blir det verktyg som forskningen behöver för att ge avtryck i samhället. Och som Elisabeth Precht (2014 s. 47) skriver så måste inte bara forskningen utan även ”kommunikationen följa med sin tid – reflektera samhället just här och just nu. Konstigare än så är det inte”.

Grunden för IFN:s kommunikationsstrategi är resultat inom den forskning som bedrivs vid institutet. IFN strävar dessutom efter att finna former för kommunikation som möjliggör resonemang och dialog, dels med makthavare och opinionsbildare, dels med en intresserad allmänhet. En imageanalys som gjordes 2018, på uppdrag av IFN:s styrelse och genomförd av Next Research & Consulting, visar att 96 procent av de tillfrågade (opinionsbildare och media) har en positiv inställning till IFN. Och av de sju svenska forskningsinstitutionerna i undersökningen ansågs IFN vara det som har absolut störst genomslag i den offentliga debatten. Detta är en förbättring jämfört med en motsvarande imageanalys som genomfördes år 2009: På en betygsskala 1–10 gick IFN från strax under 5 år 2009 till 7,7 år 2018.

Kommunikationsstrategin har givit resultat. Antalet debattartiklar skrivna av IFN-forskare har ökat dramatiskt. Som framgår av *figur 5* publicerade IFN-forskarna (exklusive vd) inte fler än sex à sju debattartiklar per år i början av 2000-talet. Antalet ökade stegvis efter att forskarna började utbildas i detta och uppgiften blev prioriterad. Under den senaste femårsperioden har IFN-forskarna i genomsnitt publicerat nästan 60 debattartiklar per år. Med få undantag har dessa publicerats i de ledande svenska morgontidningarna. Därutöver finns sedan några år tillbaka flera IFN-forskare som är fasta krönikörer i ledande tidningar som *Svenska Dagbladet* och *Dagens Nyheter*. Dessa krönikor räknas endast i undantagsfall med bland debattartiklarna. År 2018 publicerade IFN-forskare tolv sådana artiklar; 2019 hade detta antal uppnåtts redan den 24 juli.

För att ytterligare synliggöra och uppmuntra till insatser inom ramen för den tredje uppgiften listas numera också populärvetenskapliga essäer och recensioner i svenska tidskrifter som *Balans*, *Respons* och *Kvartal* och i internationella magasin, nättidskrifter och skriftserier. Under den senaste femårsperioden (2014–2018) publi-

Figur 5 Antal debattartiklar per femårsperiod, 1989–2018.

cerade IFN-forskarna totalt 104 essäer och recensioner i denna serie. Femårsperioden dessförinnan var antalet 44. Under 1990-talet och de första åren på 2000-talet publicerade IFN-forskare endast någon enstaka artikel per år av detta slag.

För att säkerställa utveckling och kvalitet i spridningen av IFN:s forskning ges det elektroniska nyhetsbrevet *Nyheter från IFN* ut på svenska, vilket når drygt 4 000 prenumeranter. Nyhetsbrevet riktar sig till en bredare publik och behandlar aktuella samhällsfrågor. Det utkommer sju gånger per år. Dessutom publiceras ett nyhetsbrev på engelska – *News from IFN* – två gånger årligen. Texterna i det engelska nyhetsbrevet skrivs av IFN-forskare som lyfter fram forskning och forskningsområden som är centrala för institutet. Det engelska nyhetsbrevet sänds, förutom till de svenska prenumeranterna, även till ca 1 500 engelskspråkiga prenumeranter varav många är verksamma inom den akademiska världen. För att de rätta personerna i Sverige men även utomlands ska nås har ett relevant register skapats som ständigt uppdateras. En analys som gjordes 2018 av kommunikationsbyrån Pronto visar att institutets nyhetsbrev öppnas av betydligt fler mottagare än som är vanligt med jämförbara produkter.

IFN:s genomslag i traditionella medier har ökat kraftigt under 2000-talet. År 2005 var första gången som institutet prenumererade på en mediabevakning. Det

året publicerades färre än 100 artiklar där IFN:s namn, forskare eller forskning redovisades. Sedan dess har genomslaget kontinuerligt ökat år för år. Motsvarande siffra för 2018 var 1 275 artiklar och inslag i traditionella medier. Det handlar om texter av olika längd och format. Det är också frågan om inslag i tv men framför allt i radio. Flera hundra artiklar och notiser publicerades därtill i engelskspråkiga medier.

Kommunikationschefen arbetar kontinuerligt med att utveckla IFN:s kommunikationsstrategi. Som en del av detta har ansträngningarna intensifierats att utveckla kommunikationen med intressenter runt om i Europa. Stora insatser har också gjorts för att ge IFN en digital närvaro, exempelvis med den webbplats som dagens kommunikation är uppbyggd kring.

Sociala medier är numera en del av vardagen. IFN tog de första stappande stegen på denna arena för sju–åtta år sedan och har stegvis satsat mer tid och kraft för att 2019 vara närvarande på *Facebook*, *LinkedIn*, *Twitter* och *YouTube*, men även på *Instagram*. Sedan slutet av 2013 produceras också *IFN-poddradio*. Institutets strategi för sociala medier innebär att vi allt oftare gör inlägg och då med både text och bild/video. Utvärdering visar att IFN syns, men att det råder en allt hårdare konkurrens. På *Facebook* blir dock antalet som nås av IFN:s inlägg fler, liksom antalet som agerar/reagerar på inläggen. Det är fler män än kvinnor som tar del av IFN:s aktiviteter i denna kanal. Men på *Twitter* är det i princip en jämn könsfördelning bland dem som nås av IFN:s inlägg. Och på *YouTube* ökar antalet visningar stadigt, samtidigt som tittarna spenderar allt längre tid på att ta del av våra program.

Avslutningsvis förtjänar att noteras att detta stora genomslag åstadkoms med mycket begränsade resurser. Att så är fallet blir uppenbart när vi jämför genomslaget för forskare vid de stora universiteten. Exempelvis hade Uppsala universitet och Linnéuniversitetet i början av 2019 51 respektive 41 anställda på sin kommunikationsavdelning, inklusive egna specialister på video, poddar, sociala medier etc.

ESSÄERNA OM OCH AV TIDIGARE MEDARBETARE

För att en organisation ska överleva och blomstra under skiftande tider och förhållanden krävs att den både förnyar sig och hämtar kraft ur sin egen historia. Som en del av firandet av 70-årsjubileet 2009 och 75-årsfirandet 2014 gick en inbjudan ut till mer än fyrtio tidigare medarbetare att skriva en personlig betraktelse över vad tiden vid IUI betytt för deras personliga och professionella utveckling. Resultatet finns redovisat i två digra volymer som med uppsatser om och av institutets tidigare chefer, forskare och ordföranden ger en inträngande och samtidigt personlig bild av institutets verksamhet (Henrekson 2009, Henrekson och Albinsson Bruhner 2014). Till föreliggande volym bidrar sex tidigare forskare, och därutöver finns fem essäer om tidigare medarbetare som gjort viktiga insatser

skrivna på uppdrag av IFN. Dessa fem tidigare medarbetare är Folke Kristensson, Erik Höök, Hans B. Thorelli, Bengt Höglund och Bo Axell. Följande uppställning (kapitel 8–18) anger vilka före detta IFN-forskare som medverkar med en egen essä eller presenteras, när de var vid IFN och något eller några nedslag i den efterföljande karriären. Bidragen är ordnade kronologiskt efter personens födelseår (i de fall personer är födda samma år efter vilket år de började vid institutet).

Forskare	Levnad	Vid IFN	Huvudkarriär därefter
Folke Kristensson (av Lars-Gunnar Mattsson och Jan Valdelin)	1914–1993	1942–1946	Chef för Affärsökonomiska Forskningsinstitutet, professor i företagsekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm
Erik Höök (av Eskil Wadensjö)	1920–1997	1948–1962	Planeringschef Finansdepartement, vd Jernkontoret
Hans B. Thorelli (av Lars-Gunnar Mattsson)	1921–2009	1945–1950	Vd SNS, professor i företagsekonomi vid University of Chicago och Indiana University
Bengt Höglund (av Bo Sandelin)	1921–2006	1957–1966	Professor i nationalekonomi vid Lunds universitet
Bo Axell (av Mats Persson och Claes-Henric Siven)	1945–2006	1976–1991	Förtidspensionerad
Per Lundborg	1950–	1989–1996	Forskare på Fackföreningsrörelsens institut för ekonomisk forskning (FIEF), professor vid SOFI, Stockholms universitet
Eva Meyersson Milgrom	1952–	1988–1998	Forskare och lärare i sociologi vid Stockholms universitet och Stanford University
Pontus Braunerhjelm	1953–	1989–1999	Vice vd SNS, professor i nationalekonomi vid KTH, vd Entreprenörskapsforum
Erik Mellander	1956–	1989–1966	Ställföreträdande gd, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)
Lars Jagrén	1957–	1980–1987	Ekonom Industriförbundet, chefsekonom Sveriges Byggindustrier och Företagarna
Karolina Ekholm	1964	1996–2001	Professor i nationalekonomi vid Stockholms universitet, vice riksbankschef, statssekreterare Finansdepartementet

Anm.: Huvudkarriär därefter anger i regel bara den eller de allra viktigaste posterna som personen innehaft. För en mer fullständig bild hänvisas till respektive kapitel i denna volym.

Bidragen visar betydelsen av personliga relationer och individuella drivkrafter. De säger också mycket både om institutets inre liv och om dess i flera dimensioner stora betydelse i efterkrigstidens Sverige. Bidragen i denna och de föregående jubileumsböckerna visar också att IFN har spelat en viktig roll i det svenska samhället under de senaste 80 åren, och väl förvaltat har institutet alla möjligheter att fortsätta göra det.

FRAMTIDA UTMANINGAR

Tre utmaningar är särskilt viktiga för att IFN ska fortsätta vara framgångsrikt och utvecklas: finansieringen, genomslaget för den egna forskningen såväl i vetenskapssamhället som i samhället i stort och att IFN lyckas attrahera nya talangfulla forskare med intresse för näringslivsrelevanta frågeställningar. Dessa tre aspekter är intimt sammanflätade och behöver därför behandlas som en helhet.

Alla tre utmaningarna tar sin utgångspunkt i den allt hårdare konkurrensen inom nationalekonomisk forskning. Antalet forskare i världen har ökat utomordentligt snabbt; på de senaste tio åren har antalet författare i databasen *RePEc* (*Research Papers in Economics*) ökat med ca 175 procent såväl globalt som i Europa. Detta innebär att konkurrensen ökat både om att komma in i de högt rankade tidskrifterna och att få genomslag för den egna forskningen.

Trots svårigheter med kvantitativa jämförelser ger den ovan redovisade rangordnings- och citeringsanalysen en tydlig signal om att IFN är konkurrenskraftigt. Detta är dock inget som kan tas för givet; framgång är en skör planta som ständigt måste tillföras näring för att inte förtvina. Att konsolidera dagens höga produktivitet och kvalitet i forskningen är med andra ord en krävande utmaning. Till följd av det stora antalet aktörer och den kraftiga specialiseringen räcker det inte med relevanta forskningsresultat. Det kräver systematisk profilering av den enskilda forskaren i form av konferenspresentationer, externa seminarier, medverkan i media och nätverkande för att få fullt genomslag.

Att våra forskare är konkurrenskraftiga i den ständiga jakten på anslag är också ett gott kvitto på kvalitet och produktivitet. Samtidigt är finansieringen en av våra största utmaningar. Verksamheten kan inte rationaliseras i vanlig mening, och i den mån den tekniska utvecklingen gör att forskare kan jobba effektivare och göra mer, så innebär detta bara att publiceringsribban höjs i motsvarande grad. Detta gör att IFN:s finansiering i praktiken måste hålla jämna steg med löneökningstakten för forskare.

Från början var institutets verksamhet helt finansierad av det årliga anslaget från huvudmännen. Enligt IFN:s stadgar fastställer styrelsen ”budget för Stiftelsen [och] begär motsvarande anslag hos Svenskt Näringsliv”. Så fungerade det länge. År 1991 hade IFN ett anslag från huvudmännen på 12 miljoner kronor,

vilket täckte 91 procent av kostnaderna. I slutet av 1990-talet täckte detta anslag fortfarande två tredjedelar av kostnaderna. Sedan 1991 har den genomsnittliga arbetskostnaden för en heltidsanställd tjänsteman i privata näringslivet ökat med 160 procent. Då IFN:s kostnader till den helt övervägande delen består av löner och lönebikostnader ger detta en god approximation av institutets kostnadsutveckling. Om grundanslaget hade knutits till detta index skulle anslaget år 2019 behöva vara drygt 31 miljoner kronor per år för att motsvara 1991 års nivå. Då det nuvarande årliga grundanslaget är 14 miljoner kronor och verksamheten expanderat sedan början på 1990-talet täcker grundanslaget i dag endast en dryg fjärdedel av de totala kostnaderna.

Trots detta har IFN skapat budgetutrymme för kommunikationsverksamheten, vilken i dag utgör en betydande del av verksamheten och spänner över ett brett spektrum av aktiviteter som inte fanns tidigare, allt från möten med journalister för att lära känna mediavärlden och träning i hur man skriver tidningsvenska till publika seminarier och löpande närvaro i relevanta sociala medier. Kostnaden för kommunikationsverksamheten uppgår i dagsläget till drygt 2,5 miljoner kronor per år.

Som ett litet privat forskningsinstitut som konkurrerar på världsmarknaden söker IFN hela tiden hitta nya konkurrensfördelar. En viktig sådan konkurrensfördel är unika och effektivt uppbyggda företagsdatabaser. Genom en ökad digitalisering av bl.a. patentdata och företagsägardata förbättras möjligheten att få tillgång till alltmer detaljerade uppgifter om företagen och deras strategiska tillgångar. Sådana satsningar är dock kostsamma och IFN har här en konkurrensnackdel jämfört med stora universitet som kan slå ut dessa kostnader på många fler användare.

Det årliga externa finansieringsbehovet är 2019 drygt 35 miljoner kronor. För att klara ett finansieringskrav av den storleken krävs ett ständigt pågående systematiskt arbete för att både hitta nya finansiärer och för att vårda och utveckla relationerna till de existerande. Framför allt är det nödvändigt att en stor del av anslagen är långsiktiga i val av frågor, rekryteringar och hur de enskilda projekten drivs så att originalitet och kvalitet kan prioriteras. Tillväxt är därför inte ett mål för verksamheten; målet är en hög ”produktivitet”. Kvalitet och relevans tillsammans med en egen distinkt profil måste även fortsättningsvis vara institutets signum. IFN ska fortsätta utveckla forskningsstrategier där interaktionen näringslivsrelevanta policyfrågeställningar–empiri–teori står i centrum.

En trång sektor är att tillräckligt tidigt få kontakt med unga talanger på universitet och högskolor och intressera dem för näringslivsfrågor. En viktig kanal är och kommer att vara att anställa forskningsassistenter som efter något eller några år går vidare till doktorandstudier. Tack vare deras arbete vid IFN ligger det nära till hands att avhandlingsarbetet ligger inom IFN:s forskningsområden. Tre av

dagens fyra doktorander, fem ordinarie forskare och en affilierad forskare har tidigare varit forskningsassistenter eller doktorander vid IFN, och sedan 2014 har nio doktorsavhandlingar skrivits helt eller delvis vid IFN. En annan kanal är att fortsätta anordna Öppet Hus för doktorander där vi presenterar vår forskning och synliggör IFN som en potentiell framtida arbetsplats.

Dessa kanaler är dock inte tillräckliga. Att utveckla samarbetsformer med ledande universitet i och utanför Stockholm är avgörande för att bredda rekryteringsbasen. Samarbetet med Lunds universitet inom ramen för Knut Wicksells centrum för finansvetenskap är här viktigt. Det ger inte minst en plattform för att ge kurser på doktorandnivå med inriktning mot näringslivsekonomi. Goda kontakter har också etablerats med Linnéuniversitetet,¹⁰ KTH, Handelshögskolan i Stockholm, Södertörns högskola, Blekinge Tekniska Högskola, Örebro universitet och Ekonomihögskolan i Prag i form av adjungeringar, undervisning och handledning.

SLUTORD

Om inte IFN blivit framstående och därmed respekterat hade vi knappast fått möjlighet att fira dess 80-årsdag. Men varför blev institutet framstående? Något entydigt svar lär vi aldrig få på denna fråga, men allt talar för att Sigfrid Edströms och Ingvar Svennilsons tidiga insatser var avgörande.¹¹ Detta intryck förstärks av Benny Carlsons och Mats Lundahls stora forskningsmonografier över institutets start och verksamhet fram till mitten av 1960-talet, som konsoliderades under Jan Wallanders och Ragnar Bentzels chefskap (Carlson och Lundahl 2014, 2019).

Samtidigt som samhället förändras och forskningen med den så krävs även kontinuitet. Här har IFN med sina 80 år av erfarenheter mycket att bidra med. Att institutet är privatfinansierat är en styrka. Statliga satsningar och prioriteringar har alltid spelat en stor roll för den nationalekonomiska forskningens inriktning. IFN har genom åren säkerställt att det funnits en företags- och näringslivsrelaterad ekonomisk forskning i Sverige. IFN har dessutom en lång tradition av att bedriva forskning med hög integritet och kvalitet. Vidare har IFN av tradition en mycket meriterad styrelse med stor kompetens från näringslivet och med djupt samhällsintresse. Detta säkerställer att institutet är väl förankrat i näringslivet och ger IFN-forskarna en konkurrensfördel genom att de kontakter det ger

¹⁰ IFN-forskaren Per Skedinger är sedan 2014 adjungerad professor vid Linnéuniversitetet.

¹¹ ASEA-chefen Sigfrid Edström var den som tog initiativet till bildandet och blev institutets förste ordförande (1939–1943). Med stöd av Edström omvandlade Ingvar Svennilson (vd 1941–49) IUI från en utredningsbyrå till ett forskningsinstitut med höga vetenskapliga ambitioner.

med ledande beslutsfattare i näringslivet innebär att viktiga frågor kan plockas upp i ett tidigt skede.

Statliga institutioner är helt dominerande inom svensk samhällsvetenskaplig forskning och staten dominerar även kraftigt vad gäller finansieringen. De senaste årens utveckling visar att statligt huvudmannaskap och offentlig finansiering inte är någon garant för akademisk frihet och en samhällsdebatt där obehagliga sanningar inte sopas under mattan. Professorernas oavsättlighet avskaffades 1998 och med borttagna eller kraftigt beskurna basanslag krävs i praktiken externa anslag för att kunna forska. Den som ständigt tvingas söka forskningsmedel blir lätt utlämnad åt den konventionella visdom och de preferenser som för tillfället dominerar bland anslagsgivarna. Privata pengar kan mycket väl vara friare än offentliga. Offentliga finansärer har sannolikt större utrymme för att vara känsliga för politiska strömningar jämfört med privata finansierers utrymme för att otillbörligt gynna mindre meriterade forskare som kan förväntas leverera resultat som gynnar finansären. Den s.k. autonomireformen 2010 tycks på många håll ha inneburit mindre frihet för forskarna och mer makt för universitetsledningarna.¹²

Pluralism och konkurrens mellan olika huvudmän, organisationer och finansärer om de mest talangfulla forskarna är ett bra vaccin mot kringaskuren frihet och ett slätstruket forskarsamhälle som ger vetenskaplig legitimitet till etablerade maktintressen. IFN:s historia ger stöd för en sådan slutsats. Institutet har varit plantskola för forskare som valt andra inriktningar och ämnesområden än de som dominerat i den statliga universitetssektorn.

Det som åstadkommit de senaste åren visar på IFN:s förmåga att producera näringslivsrelevant forskning i världsklass och att framgångsrikt förmedla resultaten även utanför akademien. De uppgifter som redovisats visar inte bara att publiceringstakten ökat internationellt utan att detta har åstadkommit samtidigt som en kraftig ökning skett av publiceringarna på svenska och i bokform. Ett ökat fokus på den tredje uppgiften förefaller heller inte stå i motsatsställning till internationell publicering. Därtill kommer att nya forskningsfrågor uppstår i dialogen med det omgivande samhället. Att hitta sina nya forskningsfrågor i den dialogen snarare än i de vetenskapliga tidskrifterna kan ofta öka sannolikheten att den egna forskningen blir både relevant och originell.

Ett viktigt syfte med en jubileumsbok är att stanna upp, sammanfatta och unna sig att känna stolthet över vad som åstadkommit. IFN genomgick en stor omställning efter 2005 och de senaste årens utveckling visar att denna burit frukt. Vi har lyckats ligga i framkant både vad gäller forskningen och den mer policy- och debattinriktade delen av verksamheten. För att lyckas med detta även fram-

12 För talrika indikationer på detta, se *Academic Rights Watch*, <http://academicrightswatch.se/>.

deles måste vi förvalta och bygga vidare på det egna arvet och vidmakthålla och återskapa de betingelser som präglar framgångsrika intellektuella miljöer.

IFN har alla möjligheter att leva vidare och blomstra långt in i framtiden under förutsättning att verksamheten håller akademisk världsklass och att näringslivsrelevans fortsätter att vara en viktig ledstjärna i valet av utgångspunkter och frågeställningar.

REFERENSER

- Carlson, Benny och Mats Lundahl (2014), *Ett forskningsinstitut växer fram – IUI från grundandet till 1950*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Carlson, Benny och Mats Lundahl (2019). *Ett forskningsinstitut expanderar – IUI från 1950 till 1966*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Henrekson, Magnus, red. (2009a), *IFN/IUI 1939–2009 – Sju decennier av forskning om ett näringsliv i utveckling*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Henrekson, Magnus (2009b), ”Från IUI till IFN: omställningen, nuläget och framtiden”. Kapitel 38 i Magnus Henrekson, red., *IFN/IUI 1939–2009 – Sju decennier av forskning om ett näringsliv i utveckling*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Henrekson, Magnus och Göran Albinsson Bruhner, red. (2014), *IFN 1939–2014 – 75 år av ekonomisk forskning*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Janson, Arvid och Niklas Laninge (2017), *Beteendedesign – psykologin som förändrar tankar, känslor & handlingar*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Precht, Elisabeth (2014), ”Ingen kommunikation utan forskning – Ingen förändring utan kommunikation”. Kapitel 3, sid. 43–52 i Magnus Henrekson, red., *IFN 1939–2014 – 75 år av ekonomisk forskning*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Precht, Elisabeth (2019), ”Kommunikation – Digert arbete som ger riklig belöning”. Kapitel 7, sid. 125–134 i Magnus Henrekson, red., *IFN 1939–2019 – 80 år av ekonomisk forskning*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Ruist, Erik (1946), ”Standard Errors of the Tilling Coefficients Used in Confluence Analysis”. *Econometrica*, vol. 14, nr 3, 235–241.
- Tirole, Jean (2018), *Economics for the Common Good*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Wadensjö, Eskil (1990), ”Nya forskargenerationer”. *Ekonomisk Debatt*, årg. 18, nr 4, 381–390.

FÖRFATTARPRESANTATION

Magnus Henrekson är professor i nationalekonomi och sedan 1 november 2005 vd för IFN. Han är född 1958 och uppväxt utanför Vadstena. Magnus Henrekson disputerade vid Handelshögskolan i Göteborg 1990 på avhandlingen *An Economic Analysis of Swedish Government Expenditure*. Förutom forskning om den offentliga sektorn analyserade han under denna tid effekterna av 1980-talets avreglering av de svenska kredit- och valutamarknaderna. Under avhandlingsarbetet var han gästforskare under ett år vid University of Michigan, Ann Arbor.

Henrekson var forskare vid Fackföreningsrörelsens Institut för Ekonomisk Forskning (FIEF) 1990–94 där han främst arbetade med projekt kring förklaringar till varför den ekonomiska tillväxten varierar mellan länder. Han rekryterades till IFN 1995 där han var resten av 1990-talet. Vid denna tid kom hans forskning alltmer att inriktas mot entreprenörskapets ekonomi och mot att förklara företagsklimatets institutionella bestämningsfaktorer.

År 2000 tillträdde Henrekson en forskartjänst vid Handelshögskolan i Stockholm där han 2001 blev innehavare av Jacob Wallenbergs forskningsprofessur i ekonomi med särskild inriktning på det svenska näringslivets utveckling och den ekonomiska politiken. Efter att Henrekson blev chef för IFN uppehölls professuren på deltid till och med 2009.